

ਫੁਲ ਬੈਂਚ
ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ, ਦਯਾ ਕਿਰਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਜੇ.ਐਸ.ਬੇਦੀ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਮੈਸਰਜ਼ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਨੰਦ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, -
ਪਟੀਸ਼ਨਰ.
ਬਨਾਮ
ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ, -
ਜਵਾਬਦੇਹ
1959 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਨੰ. 801- 8 ਸਤੰਬਰ, 1961

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI)—ਸੈਕਸ਼ਨ 34(1)(ਏ) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 34(1-ਏ)—ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਦਾਇਰੇ—31 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਏ ਸਾਲ ਲਈ ਬਚੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਨੋਟਿਸ—ਕੀ ਧਾਰਾ 34(1)(ਏ) ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 34(1-ਏ) ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ— ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ—ਇਕਸੁਰਤਾਪੂਰਣ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ—ਲਾਗੂਯੋਗਤਾ—ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ— ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1-ਏ) ਵਿੱਚ ਬਚੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਿਆਦ 1 ਸਤੰਬਰ, 1939 ਅਤੇ 31 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 34(1)(ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ 1954 ਵਿੱਚ ਜੋੜੀ ਗਈ ਉਪ ਧਾਰਾ (1ਏ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਟੈਕਸ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1-ਏ) ਦੀਆਂ ਦੋ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ 31 ਮਾਰਚ 1946 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਬਚਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1-ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 31 ਮਾਰਚ, 1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਲਈ ਨੋਟਿਸ, ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਮੁਢਲਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਤਰਕ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਸ਼ਬਦ, ਧਾਰਾ, ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ, ਅਰਥ, ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਬੇਅਸਰ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਫਾਲਤੂ ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ; ਇਹ ਇਕਸੁਰਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਕੁਇਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਦੇ ਅਰਥਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ, ਸਾਡੇ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਟੁਕੜੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਲਾਉਣਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸੰਤੁਲਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਇਸ ਵੱਲ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।

18 ਦਸੰਬਰ, 1959 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਦੂਆ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 4 ਮਈ, 1960 ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਦੂਆ, ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਬੇਦੀ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ 8 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ 25 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ।

ਕੇ.ਐਲ.ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਵੀ.ਸੀ. ਮਹਾਜਨ, ਵਕੀਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ

ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਸਥੀ ਅਤੇ ਐਚ.ਆਰ. ਮਹਾਜਨ, ਵਕੀਲ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

ਦੂਆ, ਜੇ.- ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ 25 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ, ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?"

ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕੇਸ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਨੰਦ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ (ਅਖੰਡ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ), ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1, ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦਾ ਨੰਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਾਹਿਬ ਦਿਆਲ ਰਾਹੀਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2, 1945-46 ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਐਚ.ਯੂ.ਐਫ. ਦੇ ਤੌਰ ਦੇ ਕੀਤਾ ਜਾਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਰਚ, 1945 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਐਚ.ਯੂ.ਐਫ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2 ਤੋਂ 5 ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਨੰਦ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ (ਤਿੰਨ ਭਰਾਵਾਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਨ ਲਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ: 3 ਤੋਂ 5 ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਫਰਮ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਫਰਮ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਦਾ 1946-47 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇੱਕ ਫਰਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1951 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ, ਆਮਦਨ-ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਫਰਮ, ਮੈਸਰਜ਼ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਨੰਦ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਰਚ, 1945 ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਆਰ. ਬਾਹਮਤ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, 'ਸੀ' ਵਾਰਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਾਮਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ ਐਸ ਬਸੰਤੀ ਨੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, 'ਏ' ਵਾਰਡ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਮੈਸਰਜ਼ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਨੰਦ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1, ਦਾ ਕੇਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਸੰਤੀ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮਿਤੀ 26 ਮਾਰਚ, 1954 ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1954 ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਨੋਟਿਸ, ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਰਵਾਈ

ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਅਤੇ 29 ਮਾਰਚ, 1955 ਨੂੰ 1945-46 ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਮੂਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ 3,62,000 ਰੁਪਏ ਜੋੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਫਾਲਟ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬੇਲੋੜੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਫਸਰ, 'ਏ' ਵਾਰਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ: 3) ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨੇ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੋਵੇਂ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਗਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਹੁਕਮ 20 ਦਸੰਬਰ, 1956 ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 1945-46 ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

25 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, 'ਏ' ਵਾਰਡ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3) ਨੇ ਧਾਰਾ 34, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1945-46 ਲਈ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 12 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਬੋਰਡ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਬੇਨਤੀ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1959 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 (ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਜਾਂ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤਾਜ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20-ਏ ਅਧੀਨ ਸਬੰਧਤ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਪਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਅੰਤਿਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਜੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬਣ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜਵਾਬ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੀਏ, ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਈ ਵਾਰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਧਿਰ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਆਪਣੀ ਅੰਤਮ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਨੁਚਿਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰੀ ਰਾਏ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ।

ਕਿਉਂਕਿ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, 20 ਦਸੰਬਰ, 1956 ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ 1954 ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਂ 31 ਮਾਰਚ, 1954 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਤਮੀਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੇ 1956 ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ), ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤੋਂ ਅੱਠ ਸਾਲ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸੋਧ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਭਾਗ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੈ, 25 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵਾਦਤ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 8 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੋਟਿਸ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1)(ਏ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 (1ਏ) 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 34 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਸਵੀਰ ਹੋ ਸਕੇ:-

[ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਭਾਗ 34 ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ:]

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨੋਟਿਸ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 34(1ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ, ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਲਈ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਬਚੇ ਹੋਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਿਛਲਾ ਸਾਲ 1 ਸਤੰਬਰ, 1939 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ 31 ਮਾਰਚ, 1946 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਜੇਕਰ, ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚੇ ਸਨ, ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ, ਦਲੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) (ਏ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਧੇਰੇ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1ਏ) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, 31 ਮਾਰਚ, 1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨੋਟਿਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34(1)(ਏ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1)(ਏ) ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਲਈ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਲਾਭ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਆਦਿ। ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) (ਏ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1ਏ) ਹੋਰ ਆਮ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) (ਏ), ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਝਗੜੇ ਹਨ ਜੋ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਦਿਰਝਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ

ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਵਾਲੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਇਸ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਤਰਕ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਸ਼ਬਦ, ਧਾਰਾ, ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ, ਅਰਥ, ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਬੇਅਸਰ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਫਾਲਤੂ ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ; ਇਹ ਇਕਸੁਰਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਤੀਜਾ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੋਈ ਵਿਵਹਾਰਕ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਵਾਲ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਬਿੱਲ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 1956 ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਨ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਮਦਦਗਾਰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1ਏ) ਉਚਿਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਡਿੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਚੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੀ ਮਿਆਦ 1 ਸਤੰਬਰ, 1939 ਅਤੇ 31 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ 1(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀਮਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਾਲ ਲਈ 31 ਮਾਰਚ, 1941 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਦੁਆਰਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੀਮਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦਿ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹਨ, ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (iii) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਜਿੱਥੇ ਬਚੀ ਆਮਦਨ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜੇਕਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਫਿੱਟ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1ਏ), ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੀਮਤ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ 1 ਸਤੰਬਰ, 1939 ਅਤੇ 31 ਮਾਰਚ, 1946 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 34(1)(ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ, ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ 1954 ਵਿੱਚ ਜੋੜੀ ਗਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1ਏ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਟੈਕਸ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਦੋ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1ਏ) ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਹੀ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ 1 (ਏ) ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1ਏ) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਡਿਫਾਲਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਜੋ ਉਸਨੇ ਸੁਝਾਇਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਰਗੇ ਉੱਚ ਟਿਰਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਮੈਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸੰਸਦ ਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1ਏ) ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 34 ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪਰਿਕਲਪਨਾ 'ਤੇ ਇਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 31 ਮਾਰਚ, 1956 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ 1954 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਰਚ, 1956 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਿਆ; ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਠੋਸ ਅਤੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਕੁਇਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਢੇ ਅਰਥਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ, ਸਾਡੇ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਟੁਕੜੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਲਾਉਣਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਢਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸੰਤੁਲਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ, ਜੇ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਤੀਜਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਲਈ ਵਿਧੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਲੀਆ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਸਿਰਫ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕੇਸ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮਿਤੀ 25 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਦੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ

ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਦਿੱਤੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਤਾ: ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ,